

ՆՐԱՆՔ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԵՆ ՎԵՐԱԴԱՌՆՈՒՄ

Նրանք հայրենիք են վերադառնում: Հայրենիք, որի մի ժամը աւելրւած է թշնամու ձեռքով, որտեղից նրանց անջատեց որի ու սարսափի զարհութանըը միայն: Նրանք այժմ ճանաչում են և իրօք ունեն այժմ միայն մի հայրենիք- Ա. Հայտատան: Միայն Խ. Հայտատանն է իրականը ու հնարաւորը: Միայն Խ. Հայտատանն է, որ պիտի ապրի, միայն Խ. Հայտատանի բախտի հետ կարող է իր կետնքն ու ապագայի յոյսերը կազել համայն հայութիւնը:

Հայրենիքները դիւրին չեն կառուցւում, հայրենիքը ոլէտը է փուձել ստեղծել, որ կարելի լինի ձեռք բերել այն ծոնքակշիռ իմաստութիւնը, թէ որքան զըժ գորին և տաժանելի գործ է այդ հայրենիքը ձեռք բերելը: Հայութեան տրիւնալի պատմութեան օրինակն ու խըստը, գոնէ հայերը լաւ պիտի իմանան: Դիւրին է կորցնել հայրենիքը, բայց դժւար է վերտպնել այն, երբեմն էլ անկարելի է... Անշուշտ հայութիւնը դիւրին ու անպայքար շկորցը իր հայրենիքի մեծագոյն մասը: Արիւնավ ու քրտիւքով պաշտպանեց հաղաքամետկներ հաշուղ իր հայրենիքը: Սակայն պատմութիւնը խընայել շեր կարող միշտ: Պատմութիւնը լըեց հայութեանը: Ծւ հայութեան կետնքը կիզլէր ընդմիշտ, եթէ նոր պատմութիւնը իր հըաշտպործ ձեռքը շմեկնէր դէպի հայութիւնը և նորից շվերտկոչէր զէպի կետնը:

Այս, որի սարսափի զարհութանըը միայն անջատեց հայութեանը իր հայրենիքից: Հայկական բանաստեղծութիւնը յատուկ երգերի հատորներ ունի ողարիքի երգեր», որոնք սրտակուկիծ ողբեր են հայրենազուրկ հայութեան, որոնց հայրենապաշտ սիրուը, իզուր տենչացել է, մեղմել իր հայրենաբաղադութեան ցուը: Ինչ օտար երկրների շահախնդրութեան խօսք կարող էր լինել մեր հայութեան մասին, որ երեք հազար տարի արիւն թափեց իր հայրենիքը պաշտպանելու և այնտեղ մնալու համար... Ծւ մնաց էլ...

Հայրենազուրկ հայութիւնը հայրենիք է վերադառնում: Դա ամենաաբնական գործն է: Ի՞նչ ունի հայութիւնը օտար երկինքների տակ, հազար ու մի պատրանքների ենթակայ: Նա պիտի ապրի իր հայրենիքում, ջանայ, ստեղծագործի իր սեփական տանը: Այսուղ մի այն լմաստ ունի նրա կետնքը:

ՍՍՌՄ Ժողովրդական Պամիսարների Ասրեդի, արաւասահմանից հայերի Խ. Հայտատան վերադառնալու կապակցութեամբ, ձեռնաւէ կած միջոցառումները բարձրագոյն մեծանոցութեամբ, աննախընթաց մեծագործութեան մի տկա է: Զգում ենք մեր մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի մեծ սրտի ջերմութիւնը այդ գործի մէջ, Նա փրկել է շատ հայրենիքներ, ծաղկեցրել շատ ժողովուրդներ, փրկել ու ծաղկեցնում է նաև Խ. Հայտատանը, թող գայ տուն և ծաղկի տարագիր հայութիւնը: